www.svoboda-online.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИЦІ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 106. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 7. мая, 1923.

VOL. XXXI. No. 106. Jersey City, N. J., Monday, May 7, 1923. THREE CENTS

ЗАЯВА ГАРДИНГА ПРО НЕМОЖЛИВІСТЬ ПОЛІТИКИ ВІДРУБНОСТИ

ВАШІНҐТОН, 4. мая. — Президент Гардинґ видав з Білого Дому заяву, що він далі піддержує свою думку про конечність вступлення Америки в межидержавний суд при Лізі Народів. Президент подає, що за час свого урядовання на становищи президента Злучених Держав він міг переконатися, що Америка не може стояти в світі самітно.

З сьої заяви виходить, що ґазетарі, котрі подали були на основі втіркової розмови з президентом, що він не буде напирати на приняте його пропозиції, а полишить всю справу на волю сенату, помилилися в толкованню слів президента. Як видно з отсеї заяви, президент думає повести пропаґанду за своєю пропозицією, хоча він відай не буде робити з цеї головного питання своєї політики.

Видно теж зі заяви, що остороги декотрих републиканських сенаторів не мали на нього великого впливу.

СЕНАТОР БОРА ЗА ПРОТЕСТОМ ПРОТИ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ВАШІНҐТОН, 4. мая. — Сенатор Бора заявляється в публичній заяві за тим, щоби Злучені Держави через свій уряд підняли публичний протест проти заняття Руршини Францією та проти французької політики супроти Німеччини взагалі.

Бора пояснює відкинене німецьких пропозиції про полагодженє французько-німецького непорозуміння Францією яко доказ, що Франція далі веде свою політику, начеркнену версайським договором, а змірену до разкавалкування Німеччини. Франції не вдалося доконати свого наміру на версайській конференції через опозицію Америки, але вона не покинула своїх намірів і, як тепер видно з її заховання в окупації, вона далі веде свою політику. Вислідом сьої політики буде хаос, нужда й війна. Через те Злучені Держави повинні виступити з протестом проти сьої політики, щоби не допустити до нової світової війни.

БОРОТЬБА ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 4. мая. — Сенат стейтової леґіслятури приняв нині більшостю голосів проєкт закона, відкликуючого давнійший закон сеї леґіслятури, приказуючий стейтовій владі помагати федеральній владі при виконуваню прогибіційного закона.

Проєкт був вже принятий оногді значною більшостю стейтової палати послів, так що її законність залежить тепер від підпису стейтового губернатори. Сього приятелі кажуть, що він ухвалу підпише.

В той спосіб довша боротьба за прогибіцію в стейті Ню Йорк покінчиться побідою „мокрих". Само собою, рішенне стейтової леґіслятури не буде мати впливу на поступованє федеральних прогибіційних аґентів та федеральних судів; вони й далі будуть виконувати прогибіцію, ловити й карати проступників проти неї.

ПРОГИБІЦІЮ ЗАГАЛЬНО ЛАМАЮТЬ

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 4. квітня. — Учасниці конвенції Стейтової Федерації Жіночих Клюбів, що тут тепер відбувається, просили стейтового губернатора Силцера, котрий до них промовляв на ріжні теми, щоби він сказав дещо про прогибіцію.

У відповідь на сю прозьбу, губернатор заявив, що недавно він мав живий доказ на те, що прогибіційний закон загально ламається; промовляючи на одних зборах про прогибіцію, він попросив був встати всіх тих, що не ламають прогибіції. На його просьбу на 500 зібраних встало було всего 11. Таку саму спробу губернатор задумав перевести й на сій конференції. На його зазив 40 процент зібраних жінок встало на сідоцтво, що вони не ломають прогибіційного закона. Решта, себто коло 60 процент зібраних, сиділа на місци, засвідчуючи тим, дехто зі стидом, що вони переступають прогибіційний закон.

В своїй дальшій промові губернатор заявив, що він стоїть не за прогибіцією, а за тверезість. Коли заборона алькоголю не поширяє тверезости, то він проти неї, а що від заведення прогибіції тверезість підкопана навіть серед молодежи, се знає кождий.

ЗДИХАЮТЬ ЗА ВСЕСВІТНОЮ ПОЛІЦІЙНОЮ РЕҐІСТРАЦІЄЮ

НЮ ЙОРК, 4. мая. — На межидержавній поліційній конференції, що від кількох днів відбувається в сьому місті, виступив представник арґентинської поліції з пляном завести по всіх краях світа реґістрацію всего населення з відбиранєм відтисків палців кождої людини.

Ряд бесідників попирав сю думку, подаючи на її поперте потреби межидержавної боротьби проти злочину. Дехто звертав увагу на те, що така система помагадаби теж при відшукуваню пропавших осіб та при вирішенню питання сумнівної державної приналежности.

Бесідники були свідомі великих трудностий, колиб таку реґістрацію мали завести по всему світі.

МЕТОДИСЬКА ЕПИСКОПАЛЬНА ЦЕРКВА ВІДКЛИКАЄ СВОГО ЕПИСКОПА З РОСІЇ

ВИЧИТА, Канзас, 4. мая. — Рада епископів методиської епископальної церкви рішила відкликати з Москви свого епископа Блейка, котрий недавно мав публично заявити, що його церква підримує „живу церкву" в Росії. Епископи кажуть, що їх церква ані не піддержує, ані не поборює большевиків.

ПОШИРЕННЄ БОЙКОТУ НА ЦУКОР

НЮ ЙОРК, 4. мая. — Бойкот на цукор поширяється. Ведуча його Федерація Жінок дістає кождого дня заяви солідарности від щораз більшого числа товариств. Деякі крамниці почали обнижати ціну цукру в подробичній торговлі до 8 центів.

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕНКИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР ВИХАВ ДО АРҐЕНТИНИ

В суботу, 5. с. м. о 2-ій годині сполудня відїхав Український Національний Хор під проводом свого славного диригента Олександра Кошиця, з Гобокен, Н. Дж., кораблем „Васарі" до Південної Америки.

Корабель плистиме три тижні. Біля 25-ого с. м. має доплисти до Монтевідео, в Уруґваю, а на другий день до столиці Арґентини, Буєнос Айрес, де У. Н. Хор осяде на довший час і буде давати концерти.

У. Н. Хор має бути лише в Арґентині протягом 4 місяців. В половині вересня має виїхати і знову вернутись до Злучених Держав на нову кількамісячну артистичну обїздку на Захід. Перший концерт по повороті з Південної Америки має бути в Ню Йорку дня 3-ого жовтня с. р.

Желаємо нашому славному У. Н. Хорови щасливої дороги, великих успіхів і слави для рідної ліси в Південній Америці, а відтак щасливого повороту до Злучених Держав, між своїх і вкінці на рідну — вільну Україну.

ПРАЩАННЄ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ

В четвер, 3-ого с. м., уладила нюйорське українське товариство Жіноча Громада вечерю в Народньому Домі в честь У. Н. Хору, перед його виїздом в далеку дорогу в Південну Америку.

Зібрались хористи і хористки під проводом батька Кошиця і значне число запрошених гостий з Ню Йорку й околиці.

Підчас вечері виголосили промови дл. Степан Дембицький, Семен Яловський, Микола Залізняк і Олександер Кошиць.

На пращанє У. Н. Хор разом з прочими гістьми відспівав „Ще не вмерла Україна", „Не пора, не пора, Москалеви й Ляхови служить".

Всі желали У. Н. Хорови успіхів і давньої слави і в Південній Америці, а батько Кошиць віддовідав: Дай, Боже, витримати! Витримали досі вже дуже багато, віримо, що й по подорожі витримаємо. І віримо, що наша пісня народня здобуде і в Південній Америці ту славу, яку вже здобула у широкому світі!

ГЕРОЇСЬКА СМЕРТЬ КАПІТАНА КОРАБЛЯ

Підчас страшної бурі, яка лютувала в околиці острова Гуяму на Тихому Океані при кінці марта, пропав невеличкий англійський корабель „Аймі Терне". Корабель віхав в полосу тайфуна дня 23. марта. Через три дні він відважно боровся проти бурі. Четвертого дня залога, бачучи, що не потрафить мимо найліпшої волі вратувати корабля, постановила його покинути, бо корабель був вже повний води і міг пірнути кождої хвилі. Вони приготовали дві лодки та почали до них перебиратися. Було моряків разом одинайцять. Вони просили капітана та його жену, котра їхала з ним, всісти з ними на лодки. Капітан, після давньої англійської морської традиції, відмовився покидати свій корабель в небезпеці, а його жена не хотіла покинути мужа.

В спущені лодки всіли моряки без капітана та його жени. В одну лодку всіло осьмеро, в другу троє. Більша лодка перевернулася, і семеро моряків потонуло в високих буринах збуреного моря. Осьмий моряк доплив до менчої лодки, де моряки втягнули його до середини. Ледво вони вспіли відплисти подальше від свого корабля, коли корабель пірнув під воду. Вратовані бачили на верхнім покладі свого капітана, держачого в обіймах свою жену.

Вратовані почали тяжку подорож. Коли вітрюга троха притихла, вони пристроїли вітрило та один тиждень за другим воліклися про безкраїм океані. Їди в них було дуже мало, бо на малу лодку не могли вони забрати богато сушеного та консерованого мяса. Коли ці припаси їм вийшли, вони жили мясом зловлених морських звірят: дельфінів, його вони їли неварене. Другим клопотом була недостача солодкої води. На щастє в два дни по вичерпанню їх припасу води впав густий дощ і вони могли наповнити свої бочівки дощівкою.

По трох тижних тяжкої дороги вони доплили нарешті до острова Мінданао, що належить до групи филипинських островів. Їх відослано до Маніли, столиці Філипинів, куди про спосіб автоматичного фотографованя звізд. Кожда звізда видима через телескоп, ті вони й розіслали по світі вістку про свою пригоду та героїську смерть капітана та його жени.

ВЕЛИКА ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА

СОЛТ ЛЕЙК СИТІ, Юта, 3. мая. — Коло 11 години в ночи на зелізничім шляху зелізниці Ріо Ґранде случилася страшна зелізнича катастрофа жертвою котрої є 7 вбитих та 35 тяжко ранених.

Обі машини та шість возів зіскочили з тору та звалилося в одну велику купу. Причиною нещастю була відай попсута машина.

УБИЙСТВА ЧЕРЕЗ ПРОГИБІЦІЮ

В місті Драмгелер, в канадійській провінції Алберті, помер констабл Чарлс Парис наслідком ран, завданих йому автомобілем одним бутлеґером. Урядник хотів задержати авто, котрим їхав відомий на всю околицю пачкар горівки, але сей не задержав авта, а поїхав просто на урядника, котрого він придушив до плота та потовк так тяжко, що сей тепер помер.

СТРАЙК БУДІВЛЯНИХ ВІЗНИКІВ

В місті Клівленд, Огайо, страйкує коло дві тисячі візників, занятих при воженню будівляних матеріялів. Страйк почався з того що на страйк вийшло наперед 400 робітників. За два дні до них приєдналося знова півтора тисячі візників, а тепер збирають до страйку також другі галузи будівляного робітництва. В найблизчий понеділок має вийти на страйк 20,000 мулярів.

ПОЛІСМЕНИ АРЕШТОВАНІ ЗА РАБУНОК

Перед стейтовим судом в Ню Йорку поставлено двох полісменів, обжалованих за злодійство, побої та продаванє крадених річий. Їх арештовано на донесенє 16-літного Джорджа Бойда, післанця з корабля „Італія", котрий каже, що полісмени напали на нього, побили та зрабували від нього 4 доляри.

ПРИДУМАЛИ СПОСІБ, ЩОБ ЗВІЗДИ САМІ ЛЕБЕ ФОТОҐРАФУВАЛИ

Передонім одним студентським товариством Єльського університету в Ню Гейвен, Конектикат, професор астрономії на тім університеті розповідав про спосіб автоматичного фотографованя звізд. Кожда звізда видима через телескоп, ті вони й розіслали по світі вістку про свою пригоду та героїську смерть капітана та його жени.

ПОЛЯКИ АРЕШТУВАЛИ ЮЛІЯНА РОМАНЧУКА У ЛЬВОВІ

ПРАҐА, 22. квітня. — Польська окупаційна влада у Львові арештувала 85-літнього українського громадянина, довголітнього політичного провідника на Галицькій Україні, президента Юліяна Романчука, за се, що дня 18. марта, 1923, проводив на Святоюрській горі у Львові присягу, що Галицька Україна належить до Української Держави.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПУАНКАРЕ ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ НІМЕЧЧИНА СПОВНИЛА ВСІ ФРАНЦУСЬКІ УМОВИ

ПАРИЖ, 4. мая. — Французький премієр Пуанкаре відповів німецькому канцлерови Купови на його предложенє у справі сплати „воєнного відшкодовання".

Він домагається, щоб Німеччина сповнила всі умови, які її ставить Франція. Без того, каже французький премієр, не може бути бесіди про порозуміннє.

Премієр Пуанкаре ставить такі умови:

1. — Німеччина мусить покинути пасивну резистенцію (безчинний опір) в Руршині перед зачатком переговорів.

2. — Франція не усуне окупаційних військ з Руршини, хиба в міру сплати „воєнного відшкодовання".

3. — Справа усталення „воєнного відшкодовання" мусить опиратись на основі лондонської умови.

4. — Німеччина мусить дати дійсні запоруки забезпечення Франції перед нападом з боку Німеччини.

АНГЛІЯ ОСТЕРІГАЄ ФРАНЦІЮ ПЕРЕД САМОСТІЙНОЮ ПОЛІТИКОЮ

ЛОНДОН, 4. мая. — Британський міністер закордонних справ лорд Корзон виголосив промову, в якій заявив, що німецьке предложенє у справі сплати „воєнного відшкодовання" можна приняти за основу до переговорів.

Далі він остеріг Францію, щоб не вела сеї справи на власну руку, бо, як казав, лише всі аліянти разом можуть довести сю справу до успішного вирішення, а сама Франція може тільки спричинити її невдачу.

КАЖУТЬ, ЩО НІМЕЦЬКИЙ ПРЕМІЄР КУНО УСТУПИТЬ

БЕРЛІН, 4. мая. — Кажуть, що наслідком невдачі угодових заходів з Францією німецький премієр Куно уступить, а на його місце прийде Густав Шреземан, провідник німецької народньої партії.

БІЙКА МІЖ СОЦІЯЛІСТИЧНИМИ І КОМУНІСТИЧНИМИ ПОСЛАМИ

БЕРЛІН, 4. мая. — В пруському соймі прийшло до різкої боротьби між німецькими соціялістичними і комуністичними послами. Соціялісти в бійці побили двох комуністів.

Ізз а бійки голова сойму перервав засіданню сойму.

ФРАНЦІЯ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КОРАБЛІВ З ГОРІВКОЮ В АМЕРИКАНСЬКИХ ПРИСТАНЯХ

ПАРИЖ, 4. мая. — В гутешніх урядових кругах заявляють, що Франція рішучо виступить проти постанови Америки, що до пристаний в Злучених Державах жаден корабель не може причалити, що мав би алькогольні напитки.

Французьке правительство поручило свому амбасадорови у Вашинґтоні Жісранови, щоби передав протест Франції державному департаментови у Вашинґтоні.

Франція гадає про міри для переслідування американських кораблів у себе, якщо Америка не змінить своєї постанови.

ПРАВОСЛАВНИЙ СОБОР В МОСКВІ ДОЗВОЛИВ ЕПИСКОПАМ ЖЕНИТИСЬ І СКАСУВАВ МОНАСТИРІ

МОСКВА, 4. мая. — Всеросійський православний собор в Москві постановив нині майже одноголосно, що епископам вільно женитись.

Внесенне на скасованє монастирів принято великою більшостю голосів.

ЗАБОРОНА СКЛАДКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ФОНД

БЕРЛІН, 23. квітня. (Вл. кор. „Свободи"). — Львівське „воєводство" видало таке зарядженє:

„Від певного часу провадиться на терені воєвідства складкова акція на користь т. зв. Українського Народного Фонду. На чолі акції стоїть анонімна кураторія того Фонду. Органами Фонду являються: 1) Центральна каса у Львові, 2) повітові народні каси в повітових містах і 3) органи для збірок на Український Народний Фонд по районах.

„Понеже згадана кураторія Українського Народного Фонду, як і залежні від неї органи, перечислені під точками 1—3, не суть інституціями, посідаючими права юридичної особи, та істнують нелеґально, а ціла складкова акція зістала зорганізована без позволення влад, тому, доки та акція не добуде позволення компетентних влад, львівське воєвідство забороняє збиранє датків".

Ця безглузда заборона може мати лише той наслідок, що вона спонукає українську суспільність з удвоєною енерґією складати датки на Український Народний Фонд.

РОСІЙСЬКІ МОНАРХІСТИ ПОЧИНАЮТЬ СВОЮ АҐІТАЦІЮ НА УКРАЇНІ

ЛЬВІВ, 20. квітня. — З ріжних міст Радянської України повідомляють, що там за останні часи збільшується діяльність конспіративних організацій російських монархістів. В Києві, Харкові та по інших містах України поширюються у великій скількости відозви бувшого великого князя Кирила Володимировича Романова. У відозвах завзяли доводиться ствердженнє монархістів, що „спасенє народу полягає у відбудованню монархії". Большевицька влада старається викрити аґітаторів, але всі її зусилля не мають успіхів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свобода"і 498 Montgomery. Rez. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИКА СЛАБИХ А ПОЛІТИКА СИЛЬНИХ.

За один день 2. мая нюйорські автомобілі вбили 5 людий, в тому числі 3 дітий, а 2 дозрілих людий.

Ся статистика з одного дня великого міста відноситься певно не лишень до Ню Йорку, але й до цілих Злучених Держав. Вона показує, якою небезпекою є модерні перевозові средства.

Небезпека грозить не лишень тому, що їде автомобілем, але й всякому ,що ходить дорогами, куди їздять автомобілі. Для прохожих небезпека навіть більша, як для тих, що їздять в автах.

Американська комунікація — се символ наглої смерти.

На сю біду, як відай на всі біди, люди можуть зарадити на три способи.

Одні будуть журитися, голову сушити, але нічого путнього не зроблять. Се люди слабі.

Другі будуть здушувати в собі думку про небезпеку. Се боягузи, подібні до страусів, що она вид небезпеки ховають голову в пісок.

Треті не сховають голови в пісок, але підуть стрічати небезпеку в той спосіб, що зробять все, що в даних обставинах проти неї можна зробити. Наперед вони обезпечуть свою родину в запомоговій організації на случай своєї смерти. Відтак на вулиці будуть памятати про небезпеку. В той спосіб вони не будуть мати ні жури про себе ні жури за свою рідню. Так роблять люди відважні, діяльні, душевно сильні.

До котрих належите Ви, читачу?

ДЕЩО З РАЮ.

В 55-ому числі київського дневника „Більшовик" з 10-ого березня, 1923, один дописуватель описує, як большевицька влада „урядує" в одному селі в Київщині.

З тої дописі читачі можуть виробити собі понятте про большевицьку владу по всіх селах України.

Ся допись звучить:

Село Шабельна Дашевської, волости на Умащині пережило бурхливі часи повстання, потім бандитизму, і здавалось зараз повинно було спокійно працювати, колиб не ретнве „начальство", „государь", як він себе величає, в особі голови сельради Марцинюка Пашпа та голови комнезаму Мельника Григор. з компанією, котрі УЛАШТОВУЮТЬ, як видно, НА АКЦІЯНИХ ПАЯХ ВИГОНКУ САМОГОНУ, ТАЯ ПЮТЬ ЙОГО БЕЗ ПУТТЯ І МІРИ.

Все це булоб нічого, хай би собі пили самогон, а то після веселих попойок все „начальство" на правах селянських царьків, улаштовує дебоши за рікані, самі пусткові провини, а той так, для потіхи. За рік такого „царювання" гр. Марцинюка, він стероризував все село. Тай не диво, — МАРИЖЕ КОЖНОГО З СЕЛЯН ПОБИВ, ИНШОГО НЕ РАЗ, А ДРУГИХ ЗІ ВСІЄЮ РОДИНОЮ, НАВІТЬ ДІТЕЙ НЕ МИНАВ.

Савчук Андрій до смерти збитий, Ковальчукову Федору побив з дітьми, Бабищуку Кирилові вибито руку, Підопригору Дамян, Осадчук, Ковальчук Іван, Мельник Іван та Омелько й ин. добре памятають „легку руку" палкого Марцинюка.

Селяне та селянки бідкають та охають, беручись за побиті ребра і все виглядають, хто-б їх збавив од дуже ретивого, та БЕЗПУТНОГО, ЗАВЖДИ ПЯНОГО „НАЧАЛЬСТВА", яке так гнебило дискредитує радянську владу.

Пробували скаржитись у ВОЛОСТЬ, так Марцинюк там своїх приятелів має; ЙОМУ ЖАЛІБЩИКІВ ПЕРЕДАВАЛИ, а він як той звірь кидався на таких смільчаків з криком „ЯК ТИ СМІВ ЖАЛІТИСЯ НА СВОГО ГОСУДАРЯ-ЦАРЯ" та ще краще побив.

Таке то діється в с. Шабельному на Умащині. К.

УКРАЇНСЬКІ РАДЯНСЬКІ ПОСОЛЬСТВА ЗАХОВУЮТЬСЯ ТИМЧАСОВО НАДАЛІ

Сесія всеросійського союзного центрального виконавчого комітету, яка спочатку була призначена в Москві на квітень, переноситься на місяць червень. Сесія має між іншим своїм завданнем розгляд та затвердженне „советської союзної конституції", на підставі якої всі советські республики обєднуються загальною для них всіх зовнішньою політикою. З огляду на се, проектоване обєднанне закордонних представництв окремих советських республик тимчасово ще не переведене в житте. В той спосіб українські радянські посольства продовжують тимчасово й надалі своє істнованне на тих підставах як і передше.

ГОЛОД НА ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ ПРИЙМАЄ ЗАГРОЖУЮЧІ РОЗМІРИ

В південній Україні голод збільшується. Особливо загрожуючі розміри набирає голод в Миколаєвському повіті, де за один лише останній тиждень зареєстровано 14 смертий од голоду. У многих селах в повіті голодує до 70 відсотків населеня. Є й такі села, як приміром село Пересадівка, де голодують всі без виїмки. Поміч АРА та Українського Червоного Хреста задовольняє тільки 10 відсотків бідуючих.

ЯК ЗА ЦАРІВ

Останні судові процеси в Харківському та Полтавському „ревтрибуналах" викрили, що діяльність „Просвіт" на Україні має характер проти-„урядової" пропаганди. З огляду на се комісар освіти Гринько видав розпорядженне про ліквідацію (замкненне всіх „Просвіт", які ще залишились на Україні.

Се тільки один з доказів, що — як каже нюйорська большевицька газета „Русский Голос" — „Росія остається Росією", значить такою, якою була, себто „єдиною, неделимою" обрусительною окупованої України.

ЩО ТВОРИТЬСЯ ПО СЕЛАХ НА УКРАЇНІ?

Київський большевицький дневник „Більшовик" у виданню з 10-ого березня, 1923, містить отсю допись:

ВОВКИ СКИДАЮТЬ ОВЕЧУ ШКУРУ.

В селі Кривому пічає революції можна було бачити лише одних селян-незаможників. Не тільки куркулі та панські лакузи „незаможничились" в нашім помішчицькім (панськім) і в попрощнях „селянськими хлопцями". Тепер не те. Тепер НЕП (нова економічна політика, яка привернула свобідну приватну торговлю) під подихом цьогорічного весняного сонечка під подихом весни, заворушилась чорна зграя хижаків. Ми бачимо тепер зовсім инше: вовки скидають з себе овечу шкуру. Не так давно попрощався з Київа один з тих „селянських хлопців", синок місцевого дзвіча — „панич" Толік. Він дуже хазяйнувать у своїй „економії" (фільварку). Ну й починає з того, що, мовляв, радянська влада недовго потриває, ну, так, місяців зо два, зо три (так звичайно втішає себе можеи буржуйчик), так давайте „сусідоньки" Василю, Якове, Іване закладемо трест-синдикат торговельний і будемо торгувати собі на здоровля. І враз крамниця закладаєм! Іван дає помешкання під крамницю, Василь возить краму, а Толік — „фактором". Словом, організувалась „кумпанійка невелика, але чесна"

Отже бачимо, як куркулям кинулась до організації, скинувши з себе машкару незаможника. Хай кожен незаможник зрозуміє, що куркуль йому не товариш; куркуль іде своїм шляхом, відчиняючи свою крамницю, — незаможник мусить йти теж своєю відокремленою стежкою, даючи їм опір. У незаможника є своя крамниця — Споживче Т-во, і він повинен тільки його тримати. Наша кооперація витримала (?) конкуренцію на початку свого розвитку з сильнішими конкурентами крамарями — витримає і тепер. Правлінню Т-ва слід звернути більш уваги на постачання в крамницю в потрібній кількости продуктів споживання і незабаром Т-во покаже новим крамарям шлях, яким втікали з села перші три вороги кооперації, конкуренти крамарі: Гершко, Сруль і Мошко Рабіновичі. А члени „кумпанійки" за пропагандисту агітацію недалеко стоять од Д. П. У., особливо нехай собі запише це на лобі „панич Толік". Н. Т.

* * *

Вже самий заголовок, який дала редакція „Більшовика" повисшій допису, богато говорить про теперішні відносини на Україні.

Редакція „Більшовика" каже, що „вовки скидають овечу шкіру". Се значить, що по штучному накиненню большевицького „уряду" на Україні, вовки були вбралися в овечу шкіру. Вовки були прикинулись вівцями. Які вовки? А от, як каже дописуватель, куркулі, себто сільські богачі, були „незаможничились", значить, створили „комітет незаможних" і самі себе туди вибрали. Панські сини стали „селянськими синами", отже також „незаможничились".

Убрались були вовки в овечу шкіру.

Яка велика переміна!

За царів вони були куркулями і панами, а за комісарів — незаможниками.

Тісамі люди, таксамо служать урядови і таксамо користають з нього. Тільки під іншою назвою. Отже велика переміна, — назва змінилась! Нова шкіра.

Але проголосив Ленін НЕП, себто „нову економічну політику", яка привернула приватну свобідну торговлю.

І знов заворушились куркулі і пани, старі вовки в новій овечій шкірі... „незаможників".

І „незаможники" на основі НЕП-а зачинають бизнес. Вже цілком отверто, вже явно як старі вовки. Шкіру овечу, себто шкіру „незаможників" уже привселюдно скидають і як вовки приступають до діла.

Вовки, чи куркулі, чи пани, чи „неповиї" використовують ситуацію і роблять бизнес.

А ти, дійсний незаможнику, із 17 шкірами чорноробa, вмирай з голоду! Як вмирав за царів, так вмирай і за комісарів...

За дійсного незаможника дбали царі і комісарі хиба тоді, як хотіли з них здерти одну із семи шкір, як з онтого 75-літнього старця.

А чому

Тому, бо вони повірили у слова комісарів, не знаючи, що прецінь самі-ж ті комісари се найперші вовки в овечій шкірі. Вони найперші бизнесмени „непісти", „совбури" (советська буржуазія), вовки в овечій шкірі.

А за ними ідуть усі вовки чередою по всіх містах і по всіх селах Московщини й України.

Від голови риба смердить.

Треба наперед убити вовків в Кремлю, а тоді легко бути вибити вовків і в цілому краю.

ОДНА З ДУЖЕ ПИЛЬНИХ СПРАВ.

Доносять часописи, що Троцький завзято студіює стратегіку і другі військові знання. По всіх закутках Росії потворено військові школи для комуністичної молоді. Є плян, щоб маломалу замістити усіх дотеперішніх старшин, вишколеними комуністами і таким робом закріпити дотеперішню тиранію. Якщо протягом кількох літ не вибухне у Росії загальна революція, так, побачимо комуністів у новій ролі: фахових мілітаристів. Коли зважимо, що жменя опричників тероризувала колись без перешкоди увесь російський нарід; коли пригадаємо собі, як це недавно пригорща упривилеєних порядкувала цілою Росією, наче приватним хазяйством, за режіму царів — повнили сотками літ, — то мусимо бути приготовані і до того, що новочасні опричники й царі, цебто комуністи, зужають таксамо твердо і кріпко поставити і свою владу. Вони будуть мати під собою армію, офіцирувану своїми людьми, а адміністрація і тепер вже у їх руках. Пасивна російська маса не буде годна ніяк розірвати тих подвійних кайданів: чиновництва і мілітаризму.

Польська молодіж здавна пхалась до військового ремесла. У звичайних військових школах, а і в академіях, було завсіди чимало Ляхів. А тепер, коли вони вже мають свою державу, вони подбали, щоб сейчас створити школи для військових старшин, в котрих учать знамениті европейські професори.

Третій ворог, Румунія, також не потребує оглядатись за чужинецьким штабом та старшинами. По війні вона перевела реконструкцію своїх військових шкіл, щоб достосуватись до нинішніх вимог.

Тисячами літ Китайці погорджували військовим ремеслом. Вони покпали жовніра на самім споді, як найнищу верству у свого суспільства. Вони гидились війною і проливом крови так дуже, що зносили радше тиранію варварів, аніж мали би вхопити за оруже. А однак і вони, старий, розумний Китай, порозуміли, що нинішня пора не така, аби тільки сама фільософія могла оборонити і спасти. Ми бачимо, як на наших очах формується і росте сильна новітня хінська армія. До військової академії ідуть нині що найспосібніші молодці, а до армії що найлучші патріоти.

Навіть такі народи, що не сподіваються ніколи ніякої війни, як Норвегія, Данія, Швайцарія — і вони не остались позаду інших у військовому знанню. Знаємо добре, що вони усі мають знаменито вишколену армію і прегарні військові школи для ниших і вищих офіцирів.

Тільки ми, Україні, покищо, призабули, що найлучший жовнір не вартує нічого, коли не має відповідних старшин. А це відноситься у першій мірі до нас, Галичан і Буковинців. У нас виробилась якась справді китайська погорда до військового фаху. Наша молодь студіює усі науки, аби тільки не військовість. Єи вимовлюємо слово „мілітаризм" із справдішним обмерзінням фільософа. А прецінь наше національне становище вимагає якраз, щоб у нас був військовий стан, та щоб його уміти пошанувати.

Наші прадіди далеко краще зрозуміли це, ніж ми. Створенне козацтва, Січи, показує, що уже в тій старовині наш нарід розумів, що незаслонені, ні ріками, ні горами, границі України потребують сталої, сильної армії на їх оборону.

Що симпатії наших народніх мас за власним національним військом, вказує се, як скоро поширились у Галичині „Січи", „Соколи" і пластуни. Створенне стокількадесять-тисячної Галицької Армії це також доказ, що у нас є готовий матеріял на знаменитого жовніра. На Великій Україні шість тисяч повстанських ватаг показує також, що наш народ бравий і готовий до оружної розправи з ворогами.

Біда у тім, що міліони нашого хороброго народу не мають достаточного числа військових старшин, особливо із вищим військовим образованнєм.

Цій недостачі можемо заратити ми, американські Українці. Американська еміграція, попри народний податок і другі складки, повинна створити фонд для допомоги тим студентам, які посвятяться військовому званню.

Ми повинні негайно порозумітися із військовими таборами у Чехії тай із студенськими товариствами заграницею краю, із тим, що ми готові дати помічі тій молоді, яка схоче вступити до заграничних військових шкіл.

До визвольної боротьби треба не тільки запалу і посвяти, але і соток висших офіцирів, щоб уміли пляново і розумно повести війну.

Без свого власного політичного штабу, без своїх власних військових старшин, ми будемо завсіди тільки знарядом чужої політики.

Ця потреба така пекуча, що треба бути сліпим, щоб не добачити її. Усяке друге знання не заступить військового. Генералів не творить натхнінне, але серіозна наука у військовій академії.

Американська валюта стоїть нині так високо, що наша еміграція має легку змогу удержати хочби сотню студентів у військових школах в Европі.

Наше свідоме громадянство не відкажеться від грошевої жертви на цю преважну ціль.

Зрозуміймо, що самі повстання не визволять рідного краю. Повстання це тільки підготова до загальної організації усіх боєвих сил.

Ми добудемо свою державу тільки тоді, коли приготовимось до всеукраїнської національної війни.

До тої війни мусимо мати готових своїх власних старшин. Оскільки можність, мусимо виповнити наші недостачі, щоб відтак не просити помочі на право й ліво у чужинців. Чужа поміч добра, коли вміру. Але коли ціла війна мала-б вестися чужими умами, то з того вийшла би певна шкода для України.

Наш клич мусить бути: Своїми руками й головами добудемо свою волю! У нас є і руки і добрі уми, але великий брак найпотрібнішого, а це таких голов, що розуміють і знають, як повести війну.

Квітизмом і спокійним піданем „нещасній долі" готуємо собі рабство, а своїм внукам гріб.

Бравий український нарід покаже свою хоробру вдачу у цілій повноті тоді, коли на чолі національної армії буде мати своїх власних генералів.

Чуй-Дух.

ДО РОБІТНИЦЬ

Красні квіти росцвітали
По чистому полю
Та сплеталися стеблами,
Щоб бачити волю.
А вже небо червоніло
На темному сході,
Прокидалася країна
І гомін в народі.
Любі квітоньки червоні,
Забудьте недолю.
Побратайтесь між собою —
Здобудете волю!
Бо вже полумям останнім
Наш край перейнявся
І нам треба ніч проминути,
Щоб світ розіллявся.
Стійте, сестри дорогії,
Коханії квіти:—
Ще і ще, — і вік поборють
Невільничі діти!
Від журби та від неволі
Хай серце не вяне,
Бо велике сонце правди
Крізь хвари проглянє!...

Хрюста Альчевська.

ДОПИСІ

ЛУЛ ФОЛС, Н. Й.

Відозва до членів відділу 330.

Отсим взиваю усіх членів, які належать до від. 330 У. Н. С., щоби кождий явився конечно на найблищім місячнім мітингу, бо маємо дуже важні справи до залагодження. Неявившийся член буде покараний або й суспендований після статута. Добро, а навіть саме істнуванне нашого відділу вимагає, щоби на мітингу не бракувало ні одного!

При цій нагоді подаю до відома, що і наша громада хоч невеличка, відбула протестаційні збори і вислала телеграми до президента Гардинга, до Гюза та до амбасадорів Англії, Японії, Італії, Франції і Бельгії.

Ці протести вислано еще 25. марта с. р.

Г. Тиран, предс. 330 відділу.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читанне веде до просвіти, а просвіта — се сила.

Пишіть по цінник книжок до "SVOBODA", Grand Street, Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ДІТОЧИЙ ПОПИС І ПРЕДСТАВЛЕННЄ В НЮ ЙОРКУ

Дня 22. квітня с. р. українська громада в Ню Йорку мала небувалу несподіванку.

Є був попис української дітвори у великій салі Народнього Дому.

Попис молоденьких школярів і школярок з успіхів в науці музики, співу, танцю і драматичного вишколу.

Бо нюйорська українська громада (громада Великого Ню Йорку, кромі Бруклина) має тепер 12 українських шкіл для шкільної дітвори, що днем ходить до американських шкіл. З того 8 народніх шкіл, де дітвора вчиться української грамотности і історії, а прочі се: школа музики, співу, танцю і драматична. Всі ті школи вечірні, отже дітвора приходить на науку вже по науці в школах американських, а проте вона так пильно прикладається до науки, що дійсно мала чим попишатись.

Входжу сполудня 22. м. м. на салю. Саля повна батьків, материй, а вже найбільше дітий, дітий у віці від 5 до 10, 12 літ. Скрізь повно діточого гамору і веселости, бо то українська дітвора з усього Ню Йорку зібралась одною великою діточою громадою. Хто знає, чи се не буде в їх життю колись найкрасший спомин, який не дасть їм забути рідної нації?

Дістав я велику книжкову друковану програму, в українській і англійській мові. З попису українських дітий програма як у якому великому театрі в Ню Йорку. Та не диво, бо було там що побачити і почути.

Наперед був попис української діточої оркестри під проводом учителя музики А. Гунки. Орхестра велика, біля 40 хлопців і дівчат, виконала поправно і гарно лекші а навіть і тяжші кусники. Дітвора із салі заздро споглядала на молоденьких вправних музикантів і певно в неодної дітини зродилась думка і собі пнятись висше, до мистецтва. А батьки і матері гордо гляділи на сцену, де їх сиики і дечки попісувались перед тисячною громадою успіхом змагань своєї праці і спосібности.

Були відтак продукції ще більшого діточого хору під проводом учителя Теодора Онуфрика. Сей діточий хор як хор старших сміло і самопевно та зовсім красно виконав усі кусники.

Потому слідували пописи української школи танців під проводом учительки п-ни Юлії Штотяк. В танцях виявились три малі дівчатка, які дійсно виявили здатність і великий успіх в науці, а се: Ліліян Пиртко, Ольга Притика і Ольга Калмук.

Найзамітнійшою річию і дійсною новостю на українській сцені — се було американське представленнє української дітвори. Се представленнє складається з хорових і сольових співів. Виконав його великий хор хлопців і дівчаток і около 10 солістів і солісток. Сього представлення (минстрел шов) вивчив українську дітвору Американець проф. Волтер Раксбрі. Ся точка, яка була найдовша, і була переплітана жартами хлопців на сцені, перебраних за Нігрів, припала теж публиці дуже до вподоби, а особливо дітворі, котра переконалась, що в українській школі може навчитись і побачити і своє рідне і те, що мають Американці у школах своїх.

Фортепяновий супровід виконувала п-на Іванна Скубіна.

Нюйорська українська громада ніколи не пережила ще такого радісного вечера як сей великий діточий попис. Батьки були горді на своїх дітий, як під вечір забирали їх з попису домів. Вдячні були учителям за щиру й умілу їх працю, що могла виказати такий гарний успіх. А рівночасно безперечно й подумали над тим, що може зробити рідна школа хотяйби в Америці. Вона може доконати дуже богато. Вона може не лише навчити грамоти, але і привязати діти з малечку до рідної пісні, до рідної музики, до рідного слова, до всього того гарного, що походить з тої далекої, незнаної їм України, але так гарної як її слово і пісня і музика. З рідною музикою українська дітвора полюбить і рідний край. Вона на все защіпить ту любов в їх серцях. А притім, яка користь для молодіжи з таких шкіл! Так не один хлопець або дівчинка може стати добрим артистом, а годі найти хліб з артистичної праці! А кілько то осіб музика відведе на будуче від спокус пустого життя, бо тягнути їх буде і займати щось висшого — мистецтво. Гість.

А. Падолист.

Пах... пах... пах... та-та-та... пах...
В сонному хуторі вчулись ці звуки.
Заметуцілися люде в хатах,
Чути десь голос благання і муки.
Кільки хвилин стрілянини і знов
Всі по хатах розійшлися і плять,
Тільки по збитій нерівній дорозі
Трупи катів на одному один...
Тиша... хтось бевкнув у дзвін,
Ніби в трівозі...
Дзвоне і дзвоне розносився згук,
Сонних вік будить,
І прокидаються заспані люде,
Зброї шукають до рук...
—„Дайте мечів нам... скорше, скорше,
В крові ворожій сполочимо їх!"...—
Клич розлунав... Пошли чудось тихіше,
Потім затих.
Дзвін все гудів, ніби звав на пожежу,
Люде хутчіш надягали одежу
П замісць рушниць і мечів
Брали до рук земіці від вагуїв.
(З поеми „Повстанці").

* * *

„Мила, двері відчини...
Нелякайсь, я твій коханий...
Повернувся з чужини
На хвилинку... В мене рани...
Мила, двері відчини
І обмий болючі рани!...
Спала ти, а ми в цю ніч
З віковічним катом бились...
Трохи ніби забрались,
Бо жорстока буде січ...
А ти сдала у цю ніч?
По дорозі цілі купи
Людожерів-катів трупи...
Відчини... не бійсь... Я свій...
Повернувсь коханий твій!
Скорше... скорше, бо я знову
По отаманову слову
Мушу йти в крівавий бій...
Тільки блисне світло ранне...
Відчини, бо милий твій,
Скоро-ліде в бій останній
(З поеми „Повстанці").

* * *

Зачімлась хмара за високу гору
Тай засіла,—
Побачила хлопця молода дівчина
Й полюбила.
Налетіли вітри на білую хмару
Захитали,
Прийшли воріженьки на милу Вкраїну
Й козака забрали...
Ой буйні вітри ту білую хмару
Розганяли,
Ой вороги злії козака в неволі
Розстріляли.
А вже та хмара крапаннями дрібними
Обсипалась,
А вжеж та дівчина гіркими сльозами
Умивалась...
Від білої хмари падають і досі
В ночі роси,
Із очей дівчини губляться що ночі
Перли-сльози...

* * *

Враже, шалій у танку божевільнім,
Пий кров солодку, як мед...
Це ти в злочині ганебнім свавільнім,
Правиш останній бенкет!...
Випий же кровю наповнений келех,
Випий отруту свою!
То-ж твоя смерть у бенкетах веселих,
В ясному теплому дню!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СПІВАНИК У. С. СТРІЛЬЦІВ
ВЖЕ Є В Америці.
СПІВАНИК ДЛЯ ХОРІВ, ДУЕТІВ І СОЛЬОВИХ ПІСЕНЬ, ПІД НАЗВОЮ:
„СУРМА"
ВИДАННЄ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ.
Містить в собі 76 стрілецьких пісень з нотами на хор, а також на один і два голоси.
Кромі того збірка богато ілюстрована.
Книжка друкована у Львові на найкрасшому папері.
Ціна лише 35 центів.
Замовленя слати на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ДОПОМОГА АМЕРИКИ ВІДЕНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ

Одно з найбільш грізних явищ, з яким звязана кожда війна це масове відтягнення молоді від книжки. Тисячі студентів приневолено замінити книжку на убійче оружжя. А наслідок цього? Упадок культури, обниження наукового рівня, які подяноким нациям неоднаково даються відчувати. Ті народи, що виказували вже передтим надмір інтелігентних сил, не так важко вирівнають прогалину, спричинену втратою молодих елементів у війні. Та не так легко доводиться вирівнати її українській нації.

Війна пересіяла сильно ряди українського студентства, не так може світова війна, як боротьба за свою власну Українську Державу. Через цілий час визвольних змагань, судьба українського студента — це судьба цілої армії. Безвинні жертви життя і крови в очайдушних змаганнях, табори смерти, тюрми, інтернования і безжалісна скитальщина на чужині.

Молодечий запал і стремління до кращого не давали молоді сидіти із заложеними руками в полоні і таборах інтернованих. Стихійно вирвалася вона до університетських місць, дебі могла продовжати і закінчити перервані війною студії і в сей спосіб на території головно Чехословацької і Австрійської Республики опинилися сотні українського незасібного студентства. Не маючи ніякого матеріяльного забезпечення попалося студентство в злиднї і тому вже в марті 1920 р. гуртки старшого громадянства зачали організувати доцільну поміч студентам і в марті 1920 р. основано Українське Т-во Прихильників Освіти у Відни, в якого склад увійшли так члени старшого громадянства як і студентства, з цілею несення помочи студенству в Австрії. Завдяки жертводюбивости українського громадянства, впершу чергу в Америці, вже четвертий рік продовжає Т-во свою діяльність. В перших трьох роках з найбільшими жертвами спішили слідуючі Добродії з Америки: Т-во Українські Молодіжи в Ню Йорку, Український Червоний Хрест в Канаді, Народний Союз, Січові організації (П. Гриневецький), Т-во Української Молодіжи в Блумфільді, Т-во Ратункового Комітет в Бруклині, Т-во Робітничий Союз в Скрентон і много инших жертволюбивих Добродіїв.

В останньому шкільному році 1923-23) з огляду на національну поличку і допомогу краєви, змаляли датки американського громадянства і тоді, коли фонди Т-ва Прихильників Освіти було цілковито вичерпані, а студенство стояло на краю пропасти, поспішило нам з помічною рукою головно Т-во Українські Молодіжи в Ню Йорку, Український Червоний Хрест в Канаді, Т-во Українські Молодіжи в Блумфілд, як також Народний Союз. Тут в першу чергу мусимо зазначити надзвичайно живу діяльність Т-ва Українські Молодіжи в Ню Йорку, яке енергічною рукою, з великим пожертвованнєм повело акцію так зв. патронатів. Протягом дуже короткого часу приєднало воно Добродіїв-Опікунів для 30-ох наших студентів у Відни.

Понище подаємо виказ прихильних Т-вом Укр. Молодіжи в Ню Йорку (безпосередно нам або через Цесує в Празі) жертв і розділ їх поміж студентів в зазначенням Жертводавців.

Виказ, присланих жертв від Української Молодіжи в Ню Йорку від 1-го серпня 1922 до 31. марта 1923 р.

Ч. 1. Дня 19. серпня 1922 одержано просто через Т-во Сч на патронати 10 долярів.

Ч. 2. Дня 6. грудня 1922 одержано просто нам на патронати 35 дол., на загальний фонд 43 дол.

Ч. 3. Дня 11. грудня 1922 одержано нами через Цесує на патронати 30 дол.

Ч. 4. Дня 2. січня 1923 просто нам на патронати 25 долярів.

Ч. 5. Дня 31. січня 1923 одержано через Цесує 275 долярів.

Ч. 6. Дня 14. січня 1923 одержано через Цесує 20 долярів.

Ч. 7. Дня 28. лютого 1923 одержано через Цесує 115 долярів.

Ч. 8. Дня 28. лютого 1923 одержано через Цесує на загальний фонд 100 д.

Ч. 9. Дня 9. марта 1923 просто нам на патронати 45 долярів.

Ч. 10. Дня 12. марта 1923 одержано через Цесує на патронати 40 долярів.

Ч. 11. Дня 31. марта 1923 просто нам на патронати 70 дол.

Разом одержали ми 818 дол.

Розділ одержаних квот.

Ч. 1. Опікун Ліґа Горожан і Ветеранів, Ню Йорк виплачено Стаміярови 30 долярів.

Ч. 2. Опікун Громада Мінеаполіс, виплачено Кучковському 30 дол.

Ч. 3. Опікун громада Мінеаполіс, виплачено Константинівови 25 дол.

Ч. 4. Опікун громада Мінеаполіс, виплачено Храриному 30 дол.

Ч. 5. Виплачено Хилецькому 5 дол.

Ч. 6. Виплачено Залізнякови 30 дол.

Ч. 7. Виплачено Вовкови 25 дол.

Ч. 8. Опікун Братство з Мінеаполіс, виплачено Крушельницькому 15 дол.

Ч. 10. Опікун В. О. Пристай, виплачено Школьникови 25 дол.

Ч. 11. Опікун В. О. Пристай, виплачено Козарйчукови 20 дол.

Ч. 12. Опікун В. О. Пристай, виплачено Бойкови 15 дол.

Ч. 13. Опікун Тов. Зоря, Ню Йорк, виплачено Демчукови 25 дол.

Ч. 14. Опікун В. О. Спілчакевич, виплачено Ніжанковському 40 дол.

Ч. 15. Опікун Укр. Клюб, Алентавн, виплачено А. Жукови 15 дол.

Ч. 16. Опікун Укр. парохія в Ром, виплачено Березі 5 дол.

Ч. 17. Опікун Вп. Агафія Бундяк, виплачено Ланчукови 40 дол.

Ч. 18. Опікун Вп. Враф. Бундяк, виплачено Добромилеви 40 дол.

Ч. 19. Опікун Ліґа горожан, Питсбур, виплачено Кивелюкови 40 дол.

Ч. 20. Опікуни В. Клеман і Михайло Хомик, виплачено Кушнірови 30 дол.

Ч. 21. Опікун Сокіл в Клівленд, виплачено Петринюкови 20 дол.

Ч. 22. Опікун Запорожська Січ, Ню Йорк, виплачено Пшільці 20 дол.

Ч. 23. Опікун Вільні Козаки, Рочестер, виплачено Бабійови 15 дол.

Ч. 24. Опікун В. Клемкович, виплачено Лисовичови 5 дол.

Ч. 25. Опікун Шкварок, виплачено Мериндї 20 дол.

Ч. 26. Опікуни Гуль, Левицький, Соболь, Грабовський, Степанюк Куць, виплачено Дзвінящькому 30 дол.

Ч. 27. Опікун Громада Віллімантек, виплачено Гойдан Т. 20 дол.

Ч. 28. Опікун М. Скасків, виплачено Кузнякови 10 дол.

Ч. 29. Бр. св. Михаїла, виплачено Яцеви 15 дол.

Ч. 30. Опікуни Харчишин, Стець, Ридош, виплачено Гайдукевичови 30 дол.

Разом 675 долярів.

Разом отже виплачено патронатам квоту 675 долярів (як вище). На загальний ОНД одержано квоту 143 дол. які розділено поміж найбідніймих студентів. Разом отже 818 долярів.

Український Червоний Хрест в Канаді прислав нам двома посилками квоту 300 долярів. З тої суми по вказівкам ми виплатили:

1. Ришакому 5 долярів.
2. Скорикови 5 долярів.
3. Долянському 5 долярів.
4. Тарнавецькому 5 долярів.
5. Гойдишови 4 доляри.
6. Кобринському 4 доляри.
7. Берестови 4 доляри.
8. Хилякови 15 долярів.
9. Кантеміровови 2 доляри.

Разом 49 долярів. Прочу квоту розділено поміж найбіднійших студентів як підмоги.

Т-во Української Молодіжи в Блумфілд переслало нам:

25. вересня 1922 на патронати 18, на загальний фонд 1.
19. жовтня 1922 на патронати 22,
11. падолиста 1922 на патронати К. 510.000.
12. січня 1923 на патронати 32,
7. марта 1923 на патронати 5, на загальний фонд 25.

В дорозі на патронати 26, на загальний фонд 14.

Разом 103 К 510.000 і 40—разом 143.

РОЗДІЛ:

1. Опікун С. Гура, Островський, Г. Кравець, виплачено Гандзюкови 15 д.
2. Опікун О. Саластин, виплачено Пащенкови 1 дол.
3. Опікунн Т-во Укр. Молодіжи і О. Кузів, виплачено Пащенкови 6 дол.
4. Опікун Т-во Укр. Молодіжи, виплачено Скорикови 21 дол. і К 255.000.
5. Опікун Т-во Укр. Молодіжи, виплачено Полянському 21 дол. і Корон 255.000.
6. Опікун П. Яцентій, виплачено Ришакому 6 дол.
7. Опікун К. Багрій, виплачено Дольницькому 6 дол.
8. Опікун П. Ніжанковський, виплачено Галичинови 7 дол.
9. Опікун Читальня Франка, Сінгак, виплачено Хилякови 15 дол.
10. Опікун Яцентій, виплачено Данилевичови 5 дол.

Разом 103 дол. і К 510.700 (як вище).

Квоту 40 долярів, призначену на загальний фонд по ухвалі Виділу Т-ва розділено поміж найбільш потребуючих студентів.

П. Семен Гура, Островський і Гнат Кравець вислали кождого місяця для Якова Гандзюка по 3 дол.; досі прислав на 7 місяців, отже 21 дол.

Кромі вище названих жертв, вплинули еще жертви від:

1. О. Мітрат Др. Жук від парохіян 26.66 дол.

Дар від Вп. Карманського від Бразилії 12 дол. (рівн. 100 мілрейсів).

П. Ю. Лущів 5 дол.

Комітет в Вунсакет 25 долярів.

Комітет Помочи Рідному Краєви, Бруклин 15 дол. (П. Ших).

Читальня ім. Грушівського, Ошава 5, 5, 3.

Т-во Січ, 1. сотня, Шікаго 30 дол.

Народний Союз 98 дол. (П. Ялоський).

Разом 211.66 дол. і 5, 5, 3 і инші дрібніймі квоти.

За всі повище виказані жертви почувається Т-во Прихильників Освіти у Відни до обовязку зложити на отцьому місці прилюдну подяку вище поданим Добродіям-Жертводавцям, як також як найбільше признання Т-ву Української Молодіжи в Ню Йорку за його подиву гідну та інтензивну працю в користь своїх товаришів у Европі.

З допомогової акції Т-ва Прихильників Освіти користає під цю пору 140, а за три роки діяльности при його допомозі покінчило студії 50 студентів. Ці останні два числа являються найкращим доказом, що роздобутий важкою працею гроші жертводавців не йде на марно, а навпаки принесуть безпосередно користь українській нації на її шляху до культурного визволення.

Коли заінтересовання нашого громадянства в Америці для допомогової акції Т-ва Прихильників Освіти — Відні не ослабне, буде воно могло виказатись дальшими успіхами, хоч правда, що при дещо більшім заінтересованню могли-б ці успіхи бути далеко кращі.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ ОСВІТИ У ВІДНІ:

Др. Дністрянський, голова,
Охримович, скарбник,
М. Стрільців, секретар.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА СІЧ У ВІДНІ:

Т. Мартчак, голова,
Іван Семкін, секретар.

Василь Пачовський.

СЕРБСЬКА ВАЛЯВА

I.

ПЕРША.

Чули ви, як горді Серби
Всі бородися зу волю?
Як зібрали свої землї
Як добули собі долю?

Їх король Петро Великий
Кинув бомбу на весь світ,
Щоб народ його роздертий
Міг сповнити заповіт.

— Жівьо Сербія велика!
Клич від нього покотився,
Кинув бомбу в архиявиях —
Світ від неї затрусився.

Затрусився, запалився,
Вмився кровю, запенав —
Встала Сербія велика
Нарід Сербів вольний став.

Хай пропаде світ лукавий,
Аби Сербам була слава!
Але кістьми, але кровю
Збудувалась їх держава!

• II.

ДРУГА.

Як упал в князя бомба,
Гнївом сперлись цісарі —
Тай рішили гордих Сербів
Всіх спалити на кострі!

Ой не буря обірвалась,
Йшла як повінь тьма народу —
То з Дунаю зашуміли
Їх війска край Білгороду.

Задуднїли білі гори
Від ґранатів і гармат;
Заклацали скорострілі
Куди сипались як град.

Бились Серби мов ті вовки
Не пускали їх на гори;
Хоч спирали кістьми ріки —
Та як спинять в бігу море?

Утікали через гори
Хоч мровавились від ран;
Та палили свої скарби —
Край лишили як вулкан.

Утікав Петро за війском
Як жебрак зі свог краю.
Через гори в світ за море
Повен скорби і відчаю.

ЩАДІТЬ ПРЕМИОВІ КАРТКИ НА ЦИННІ ПРЕМИ.
ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
і
STAR MILK
Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по електровану премійову лісту.
„Виплатиться щадити премійові картки"

Жінки плакали з дітьми.
Та не гнулися від сліз —
Тільки зуби затиснули
І ховали зброю в ліс.

III.

ТРЕТЯ.

Цілий край до Монастиру
Заливалитемні води —
Цісарі зі всього світа
Там зігнали всї народи.

І вирахають їх машини
Димом в гору то на дім:
Гора кожда — то гарматка,
Кождий корч — то скорострілі.

Зайняли міста і села
Як та орда, як та хмара —
Обдирають, що захочуть,
А за кожде слово — кара!

І грабують всі безрогі...
І вирубують ліси...
І вивозять усі скарби...
Деж ти, Сербіє, єси?!

В темній дебрі співночі
Там зібралася громада —
Стоять чати на всіх горах,
Чи не чає звідки зрада.

Чиїж уши їх почують?
Слова тихші як вода!
Чиї очи се доглянуть
Що народ в душі гада.

Там неавність ката — кістьми,
А любов до свого — кровю
Написала Сербам приказ:
Будьте все у поготівлю!

IV.

ЧЕТВЕРТА.

Що рішили комітаджі
Серед ночи у ярах —
Завтра шала і нагода
Цїла Сербія в очах.

Очи діда, очи жінки
І дівчини і дитини
Заяснїли одним духом,
Що готовий на всі чини!

Стали всі святі та божі,
Невинніймі від ягнят:
Кожда Сербка — наче Любка
Кождий Серб — як рідний брат!

А в ночі, як спали Нїмці,
В пропасть падали гармати,
Вилітали магазини —
І лежали в крові чати.

Як се? Хто се? Звідки зрада?
Слідять в війску не свій люд —
Мусом гнаний, як підданий...
Ведуть тисячі на суд.

Ставлять шибениці в селах,
В бубни бубнять, в труби трублять:
Хто відважиться на шкоду...
Того з місця зараз гублять!

Ніч по ночі летять вісти,
Наче круки навісні:
Там убили! Там вдусили!
Там впалили всіх у сні.

Там любовниця струїла!
Там заріжав дід із заду!
Там дитина ґранат верже,
Як зійшлися на пораду!

Вішають їх на Голгофті
За неавність і за кров —
Так на жертву шли Серби
За край рідний і любов.

V.

ПЯТА.

Вішали їх на страх людям —
Та не счулися в ділах,
Як за кров невинну люду
На них падав дивний страх.

Кождий ліс — загибіль може,
Кождий рів — то певна смерть!
Кожда хата — таємниця —
Серце як сповине в щерть.

І не можуть в ночі спати...
І не вірять в чуйність варти...
І зриваються по ночи...
І сідають — грати в карти!

Смерть регочеться над ними,
А на картах видять кров —
Кров повішених їх гонить
Перевірить варти знов!

Кров за ними в день і в ночи
Де ні ступлять, утаще —
Кождий має туск від жаху,
Що кров його доконає...

А кров мститься; летять круки,
Крачуть віщо наврукти:
Ой не видєте ви звідси,
Всіх вас вибють до ноги!

Там убили, там вдусили,
Там спалила усіх бомба, —
То не війна, не побіда —
Але сербська гекатомба!

VI.

ШЕСТА.

Слава Сербів вбила віру,
Що побідять той народ, —
Що сильний як смерть карає
Їх за злочин і шафот!

Злочин — то найбільший ворог
Всіх держав і всіх народів —
Їсть як тайбі і прожерає
Силу зверду і зі сподів.

Цісарі в війні великій
Побороли цілий світ —
Та Вилсон, хитрець облуди,
Кинув божий заповіт!

Заповіт про вольну волю
Всіх народів стряс сумління
Повалив цісарські трони,
Зродив люди із кремїня!

Не побили їх гармати,
Ані танки, ані газ —
А розбив їх дух народів,
Що зломили фронт нараз.

І звалився в Петроградї
Кат народів від удару
Духа люду з Україн —
Трони всі позбавив чару...

Зашуміли всі народи,
З України вдарив грім
Затрусила буря світом,
Уродилась воля всім!

VII.

СЕМА.

Трублять труби у Київі,
Що народ усім незнаний
Ставить власную державу
З всіх земель, як Богом званий.

Цісарі з ними підписали
У Берестю вічний мир —
А на себе — присуд смерти,
Ворогам — весільний пир.

І узрів Петро і Серби,
Як з кровавих рік і з моря
Сходить Сербія велика —
А для всіх народів зоря...

Фронт зломили самі Нїмці,
Цісар втік і кинув край —
І воскресли горді Серби
І здобули в пеклі — рай!

Через пекло йшли до раю,
Аби була вічна слава —
Як то кістьми, як то кровю
Будувалась їх держава.

ОПОВІСТКА.
Видавництво „МОЛОДА УКРАЇНА" у Львові ул. Зіморовича ч. 3 видало для дітий і молодіжи
„МАЛИЙ КОБЗАР"
з 36 образками найкращих малярів.
Звертаємо на сю книжечку увагу всіх українських шкіл, як також усіх наших просвітних організацій, які повинні негайно масово кольпортувати се гарне видання для дітий.
Ukrainian Publications for Children
„SWIT DYTYNY",
Lemberg, Zimorowicza str. 3
East Galicia—Europe.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ЖИВИЙ НЕБІЖЧИК

(Оповідання з початку 16-сотих років).

(Продовження).

(17)

— Правда. Він нераз виходив зі мною на прохід. Може й тепер розшукався по лісі за мною. Але, як вийшов, то пішов доріжкою на Девятники, бо ми звичайно тамтуди проходимося... То хиба грамоти винесу завтра, разом з дитиною.

— Грамоти передаш мені таки нині, попом. Як вернеш до замку, то за пів години піп прийде до тебе. Передай йому.

— А як Стах буде дома?

— Піп і до него вигадає собі якусь орудку. Тоді грамоти закутай в яке шмате і дай йому, будьто би для попаді.

— О якій порі маю завтра вийти з дитиною? В котрім місци зійдемося?

— Тепер сего ще не знаю. Безпечно не перед полуднем. Завтра рано прийди сюди, тоді скажу. Як не будеш могла, або мене що перешкодить, то в полудне прийде до тебе піп і скаже.

Хоч обговорили всьо, що треба було, сиділи дальше в кущах і балакали... як молоде подруже, що довший час було розчахнене. Юрко перший підвівся.

— Ми вже задовго користаємо з терпеливости попа. Може він вснув, там де сів? Іди до замку. За пів години прийде піп.

Ганусьна вертала в такім настрою духа і з такими думками, неначеб ніколи не розставалася з Юрком, неначеб ніколи не мала другого мужа. Аж коли дерева розступилися настільки, що її зір опинився на замковій башті, вона нагадала собі, що в сім замку її другий муж.

— Як я тепер стану перед ним? — подумала. — Що скажу йому, коли спитає, де я була? Я ще в життю не збрехала... Чи моє лице не виявить моєї тайни?

Ганусьна гадала, що Стах з її лиця вичитає всю правду і готов не пустити її з замку.

— Чи я буду могла видобути грамоти так, щоби він не здивувався, нащо вони мені? Що йому тоді сказати? Хиба підожду, аж прийде піп. Тоді скажу йому, щоби заблакався зі Стахом і відтягнув його до иншої комнати... Страшно! Викрадати власні грамоти з власної хати!

Поперек дороги промайнуло щось. Хтось пішов стежкою з замку на Девятники. Вітки, що звисали над дорогою, не дали їй доглянути, хто то був.

— Може то Стах вийшов до мене і, гадаючи, що я пішла лісом на Девятники, й собі пішов туди?... Неначеб знав, що він мені тепер в хаті ненаручний... Треба користати з часу...

Пустилася, майже бігцем, до замку. Коли вже була на подвірю, спитала гайдука, чи не бачив пана.

— Саме перед хвилею вийшли з замку — гайдук відповів.

Ганусьна пішла до хати. По хвили грамоти ззкутані в шмате дожидали попа. Вона ще нишпорила між своїми річами, чи не знайдеся яка дрібничка, котра була би їй потрібна. Дещо доклала до грамот і пішла до комнати, де була дитина. Глянувши на Андрійка, вона перемінилася. Тривога геть щезла з її лиця і виступила зимна, обміркована рішучість.

— Я Стаха не баламутила, — виправдувала себе. — Він полюбив мене без моїх заходів... Я не тягла його. Не я буду винна, коли втратить жінку,.. для него трохи смішним способом... Буде ні парубок, ні вдовець. То буде кара на його батька.

Прийшов піп і взяв клуночок під пахи.

—Завтра коло полудня прийду по вас, — сказав пращаючися.

Вона вхопила його за рукав і задержала.

— Я воліла би ще нині, — сказала. — Я через ніч не видержу тут. Найліпше було би, як би не зараз скінчилося. Стаха тепер нема дома. Верне не раньше, як за пів години. Возьму дитину і вийду з вами, щоби більше сюди не вернути. Завтра скажете Стахови, що сталося... Або й цілком не треба казати.

Без згоди вашого чоловіка нічого такого не можна зробити. Його тепер нема тут. Я й не знаю, де він буде ночувати. Аж завтра перед полуднем, або він сам прийде до мене, або мені дасть знак, щоби я прийшов до него до ліса. Тоді прийду по вас.

— То я піду до вас і у вас переночую. Як тут лишуся, то цілу добу буду неначе на торгурах.

— Небезпечно. Як Стах не знайде вас дома; як смеркнеся і вас ще не буде... подумайте, вас і дитини, то він розіпше за вами людий. Погадає й те, що ви могли піти до мене.

— То пришле кого спитати, або й сам прийде. Спитає і піп. Вашої хати не буде перетрушувати. Хоч би незнати що про мене і про вас подумав, то чейже не подумає, що як ваша жінка дома, я до вас зайшла на ніч.

— Не в тім небезпека. Небезпека в тім, що хтось міг побачити і пізнати вашого мужа, пана Юрія. Він ні троха не змінився. Як його хто побачив і се зайшло до уха соколівського пана, то сюди безпечно злетять старостинські гайдуки, зроблять нагінку. Тоді й до мене прийдуть. Не вдоволяться моєю відповідию, що в мене нікого нема. Буде трус. Скрізь буде, і до церкви підуть. Що буде, як у мене знайдуть вас?

— Тоді я скажу, що до замку не верну і лишуся у вас.

— Тим ви ударемнили би ваш побіг. Вас відгородили би від чоловіка і ви не могли би дібратися до него. Нехай вже так лишиться, як зарядив ваш муж. Ще цю ніч ви тут ночуйте. Завтра прийду. Як би я до полудня не прийшов, то ви, які дві години з полудня виберіться з дитиною на кладовище, будь то би помолитися за душу небіжчика.

Ганусьна усміхнулася.

— Не буду я виглядати завсела на таку, що молиться за душу помершого. Ануж біда надесе його і він буде дивитися, як я побожно молюся за душу живого небіжчика, ще й може стане жалкувати і потішати мене, то я готова на голос розсміятися.

— Хто би туди міг зайти? В Пятниках, ні в селі ні в замку нема такого, що міг би цікавитися якою могилою на сім дворськім кладовищи.

— Послухаю вас. Лишаюся тут. Як завтра до полудня не прийдете, то вийду з дитиною на кладовище... А що буде, як би зимною вийшов муж, або тоді, коли я вже буду під гробницею, він прийде до мене... Він, або хто инший?

— Тоді й я прийду на кладовище. Вже моя голова в тім, щоби його відтягнути від вас. Очима покажу вам, куди маєте йти, щоби зійтися з чоловіком. Як би случайно в лісі, або деинде заговорив до вас Федь або Худик, то се буде так, начеб я, або й ваш муж промовив до вас... Знаєте Худика?

(Дальше буде).

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ
в гарній околици близько Ню Йорку. Нові доми на легкі місячні сплати. 3 рими $1350 — $300 готівкою; 4 рими $1575 — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і шторн на місци. Пишіть або зайдіть до:
ГРИГОРАК І МЕЦКА,
520 E. 6th Street, New York, N. Y.

ФАРМА 60 АКРОВА, з чого 16 акрів грубого ліса, будинки як нові, дім на 7 кімнат з водою і пивницею, 6 коров, 2 коні, 2 свині, 300 курий, засів, машинерія, сад, ріка, всюда рівнина; 1 без каміня, при твердій дорозі. Ціна за все $2.600, готівкою $1.000. Хто купить за готівку, той дістане за $2.200. Спродається через вийзд до краю. 04-08
ПАВЛО КУТИНСЬКИЙ,
263 Ave. B, bet. 15 & 16 St., 3rd Floor, New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Фарма 160 акрів, дім на 10 кімнат і другі забудовання, 11 коров, 2 ялівки, 2 коні, 300 курий, 500 курчат, гуси, качки, машинерія, недалеко міста, школа при фармі. Ціна $4500, готівкою $1500. 04-09
Фарма 75 акрів, дім на 8 кімнат, стодола і другі забудовання, 3 коровн, 1 кінь, 150 курий, 400 курчат, машинерія, дві милі до міста, школа при фармі. Ціна $2100, готівкою $700.
PETER OWDY,
194 Avenue A, близько 12-ої улиці, New York City

ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ, близько Ню Йорку, 200 акрів, 25 акрів будівничого ліса, решта під плугом, великий сад, ріка, озеро, дім на 12 кімнат, велика стодола і богато других будинків, 35 голов худоби, 5 коний, 2 мули, 500 курий, богато курчат, гуси, качки, індики, безроги, 2 ґазолінові індикі, автомобіль, молотівка і богато другої машинерії потрібної на великій фармі, недалеко міста, школа при фармі. Ціна $14.500, готівкою $4.000. 04-10
M. PISARKO,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМА В ЛОНҐ АЙЛЕНД, 2 акри доброї землі, дім на 7 кімнат, 10 мінут до стації. Ціна за все $220. Маю також і другі великі та малі фарми на продаж. Голостится до: K. Kanwetz, 41 E. 7th St., New York City. 05-07

ПОТРІБНО АҐЕНТІВ
працюючих при Real Estate або асекурації, стало або у вільний час. Дохід неограниченний. Даємо адреси до костумерів. Голостить пополудни. 02-7
Manager, Room 244,
206 Broadway, New York

ФАРМА 118 І ПІВ АКРА, дім, барнї, курник, грубий ліс, богато овочевих дерев, поле в гарнім положенню, трабарка, машина до сіна, три ручні плуги, одна бричка, богато поля заорано. Се фарма продається дуже дешево по причині, що в мене є дві фарми і одну мушу спродати. Ціна $1.200. Голоситись або писати по анґлійськи. Felix Bosowy, R. D. 3, Newark Valley, N. Y. 05-07

СЕЙЧАС ДО ПРОДАЖИ ФАРМА 235 акрів, два доми, один на 14 кімнат, другий на 8, також другі великі забудовання, 32 дійних коров, бугай, 3 коні, 20 курий, машина до доєння коров, трок до воження молока і вся фармерська машинерія. Ціна $11.500, готівкою $4000, решта на легкі сплати. Фарма надається для двох. Голоситися до:
JOHN NALEPO,
Westernville, N. Y.
06,08,12,14,18,20

ДОРОГІ РОДИМЦІ!
Потребуємо родин до обробляння цукорних буряків в стейті Мишіґен. Є тут вже тисячі а тисячі Славян, котрі дотепер надумувалися а тепер суть властителями власних фарм. Подорож платимо аж на місце праці. Дістанете також дім з огородом. Платимо $23 від акра за обробляння буряків, а за иншу роботу між фармерами платиться денно. Тут в Ню Йорку є уряднк цукровні Owosso Sugar Company з Owosso, Michigan, котрий про все поясніть Вам. Пишіть або приходіть мік 6. а 10. годиною. Адреса:
HENRY SMETANA,
Room 386, Hotel Seville,
29th Street і Madison Avenue,
New York, N. Y.
З подальша голостіться письменно. Платимо переслану зі всіх сторін. 05-06

ПОЗІР! УРАЇНЦІ З БРУКЛИНА, НОРТ САЙДУ І СУСІДНІ ДІЛЬНИЦІ
Отсим маю честь подати до відома Українцям замешканих на North Side і околиці, що свою гостинницю (restaurant) перенс ем зпіа ч. 54 Kent Ave. до власного дому під ч. 51 Kent Ave. Окрім реставрациї маю на складі всякі дозволені холодні напитки.
Повідомляю також, що виналаю помешкання у чистих домах по дуже умірковаиих цінах. 04-09
Дорогі Земляки! Тут на вільній земли Вашинґтона ми маємо нагоду бачити, як другі народности єднаються і поперають свій свого, а тільки в нас нема єдности і поперти. Тож повідомляючи Вас дорогі земляки о переселенню інтересу, маю надію що Ви мене попереєте. Ми бажаємо За скору і чесну услугу руку. Памятайте на клич: „Свій до свого!".
Іван Балко (син Андрея).

„ВЕРХОВИНА"
сольова ліра з вкомпонованим фортепяном.
Уміщена і видана ВПХ. ЗАЗУЛЯК.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення слати на адресу: 41
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОТОКОЛ

Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союза, відбувшого ся на днях 14.—16. лютого 1923 р.

(2)

Справоздання гол. рекордового секретаря.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ У. Н. С. ЗА РІК 1922.

З кінцем грудня 1921 р. було 318 відділів з загальним числом членів 11.815 і дітей 5.124 разом 16.939 всех обезпечених в У. Н. Союзі.

Організоване відділів в році 1922.

Нові відділи: Тов. Запорожська Січ, в. 60 в Линдес Лейн, Па.;

Тов. Українських Робітників, в. 11 в Занесвіл, Па.;

Бр. св. Кирилія і Методія, в. 31 в Ст. Клейр, Па.;

Бр. св. О. Николая, в. 293 в Бруклині, Н. Й.;

Тов. ім. Івана Франка, в. 74 в Нью Кестел, Па.;

Тов. Вільні Козаки, в. 116 в Трентон, Н. Дж.;

Тов. ім. Тараса Шевченка, в. 252 в Шікаґо, Ілл.;

Тов. ім. Івана Франка, в. 253 в Лудлов, Месс.

Зучені відділи: Тов. Вільна Україна, в. 116 в Вунсакет, Р. А. з Бр. св. Стефана, в. 181 в Менвіл, Р. А.;

Тов. Тараса Шевченка, в. 241 в Правіденс, Р. А. з Тов. Князя Данила, в. 73 в Правіденс, Р. Ай.

Суспендовані відділи: Сестринство св. Анни, в. 373 в Ленсфірд, Па.

Зіставлене:

З кінцем року 1921. було всіх відділів 318
В році 1922. прибуло від. 8

Разом 326
В 1922 р. злучилися з другими відділами 2
Суспендовано 1

Разом
З кінцем 1922 р. всіх від. 323

Організоване нових членів в році 1922:

Відділ	Членів	Відділ	Членів
1.	10	78.	3
2.	5	79.	0
3.	4	80.	1
4.	1	81.	4
5.	2	82.	0
6.	0	83.	0
7.	6	84.	0
8.	15	85.	4
9.	14	86.	4
10.	1	87.	8
11.	23	88.	0
12.	0	89.	0
13.	0	90.	0
14.	18	91.	12
15.	17	92.	1
16.	0	93.	1
17.	0	94.	4
18.	3	95.	0
19.	0	96.	4
20.	7	97.	1
21.	0	98.	6
22.	10	99.	10
23.	0	100.	10
24.	11	101.	1
25.	2	102.	5
26.	1	103.	1
27.	4	104.	2
28.	4	105.	1
29.	2	106.	11
30.	1	107.	1
31.	8	108.	2
32.	5	109.	4
33.	3	110.	0
34.	7	111.	0
35.	0	112.	7
36.	4	113.	5
37.	1	114.	0
38.	9	115.	1
39.	5	116.	12
40.	3	117.	2
41.	4	118.	2
42.	11	119.	6
43.	2	120.	1
44.	7	121.	7
45.	5	122.	0
46.	1	123.	2
47.	6	124.	5
48.	0	125.	2
49.	0	126.	7
50.	3	127.	3
51.	9	128.	3
52.	6	129.	1
53.	2	130.	4
54.	0	131.	1
55.	1	132.	3
56.	0	133.	1
57.	3	134.	0
58.	6	135.	4
59.	7	136.	6
60.	4	137.	4
61.	7	138.	1
62.	4	139.	11
63.	20	140.	0
64.	0	141.	0
65.	8	142.	3
66.	1	143.	2
67.	8	144.	0
68.	3	145.	2
69.	10	146.	14
70.	9	147.	7
71.	0	148.	1
72.	3	149.	3
73.	3	150.	4
74.	15	151.	1
75.	2	152.	0
76.	9	153.	0
77.	0	154.	0

Відділ	Членів	Відділ	Членів
65.	86	131.	13
66.	36	132.	65
67.	42	133.	85
68.	12	134.	17
69.	59	135.	81
70.	131	136.	62
71.	11	137.	54
72.	23	138.	20
73.	47	139.	26
74.	15	140.	23
75.	31	141.	8
76.	97	142.	52
77.	38	143.	33
78.	68	144.	9
79.	4	145.	21
80.	24	146.	42
81.	58	147.	86
82.	39	148.	9
83.	43	149.	30
84.	9	150.	10
85.	52	151.	44
86.	46	152.	12
87.	48	153.	8
88.	5	154.	24
89.	8	155.	145
90.	48	156.	22
91.	97	157.	38
92.	11	158.	5
93.	10	159.	23
94.	39	160.	48
95.	37	161.	28
96.	86	162.	23
97.	27	163.	29
98.	60	164.	17
99.	76	165.	59
100.	37	166.	13
101.	27	167.	12
102.	101	168.	90
103.	30	169.	18
104.	87	170.	109
105.	51	171.	21
106.	89	172.	27
107.	21	173.	14
108.	31	174.	16
109.	61	175.	47
110.	10	176.	18
111.	8	177.	30
112.	97	178.	4
113.	42	179.	81
114.	27	180.	6
115.	9	181.	69
116.	15	182.	41
117.	41	183.	22
118.	32	184.	7
119.	21	185.	20
120.	55	186.	38
121.	29	187.	23
122.	10	188.	7
123.	23	189.	7
124.	27	190.	12
125.	15	191.	19
126.	22	192.	22
127.	43	193.	60
128.	22	194.	7
129.	11	195.	24
130.	97	196.	23

Відділ	Членів	Відділ	Членів
197.	16	273.	31
198.	20	274.	67
199.	10	276.	149
200.	47	277.	17
201.	47	278.	28
202.	11	282.	47
203.	45	283.	46
204.	6	286.	32
205.	7	288.	46
206.	106	290.	18
207.	16	291.	5
208.	9	292.	10
209.	74	293.	80
210.	42	295.	56
211.	22	296.	64
212.	13	300.	150
213.	135	301.	63
214.	14	303.	6
215.	23	308.	65
216.	24	314.	3
217.	112	315.	5
218.	81	316.	121
219.	18	317.	36
220.	54	318.	23
221.	144	320.	21
222.	8	321.	28
223.	75	323.	39
224.	9	324.	28
225.	14	326.	53
226.	12	330.	26
227.	19	332.	54
228.	25	336.	124
229.	91	338.	32
230.	83	339.	58
231.	22	341.	53
232.	29	342.	19
233.	34	344.	28
234.	83	347.	21
235.	51	350.	25
236.	19	351.	37
237.	74	354.	46
238.	15	355.	52
239.	85	357.	53
240.	11	363.	45
242.	19	364.	67
243.	39	365.	40
244.	15	367.	24
245.	50	369.	11
246.	14	370.	11
247.	110	371.	8
248.	27	379.	51
249.	22	380.	63
250.	9	381.	46
251.	37	384.	40
252.	20	385.	63
253.	13	388.	46
254.	48	391.	10
255.	38	392.	8
256.	8	393.	16
258.	12	396.	34
259.	72	400.	19
262.	15	401.	15
263.	13	402.	5
270.	92		

Разом 12.247

Так як не в кождім місцевости є однакове число Українців в котрих можна творити відділи У. Н. Союза або приєднувати до вже істнуючих, так годі приписувати більшу або меншу заслугу після того яке число членів в кождому відділі. І часом при меншім числі членів відносно до місцевих обставин більше праці і енерґії треба доложити до орґанізаційної праці в меншім відділі чим в іншій місцевости і при інших обставинах у більшім відділі, всеж таки треба признати, що управа і діловодство у відділах з соткою членів або й більше, вимагають не мало пожертвовання для добра орґанізації, а таких відділами є: від. 38, 63, 70, 102, 155, 170, 206, 213, 217, 221. 247. 276, 300, 338, 316,

Найбільшим відділом У. Н. Союза є Бр. св. Андрея від. І. в Шамокін, Па. з 184 членами.

За ним слідують: від. 300 зі 150 членами; від. 276 зі 149 членами; від. 63 зі 147 членами; від. 155 зі 145 членами; від. 221 зі 144 членами і пр., котрі як бачиться числом членів не дуже ріжняться. Загальне число членів тих відділів з місяця на місяць змінюєсь, так що нездасться поки що усталити котрому з цих відділів належиться друге місце в орґанізації, що до числа членів.

Згідно з ухвалою з попереднього Річного Засідання головного уряду У. Н. Союза, було подільено орґанізацію на інспекційні округи, та після ґеоґрафічного розположення і догідностий комунікації створено 24 орґанізаційних округів. Інспекторами цих округів згідно з статутом У. Н. Союза §§. 115 до 120 включно іменовано 24 членів орґанізації, котрих кваліфікації по тому вказували рекорди їх дотеперішної діяльности для У. Н. Союза в першій мірі члени головного уряду. Найбільшу околицю осідку орґанізації лишено до інспекції членам Екзекутивни.

З 24-ох номінацій тільки 19 зістали приняті, а це: Д.Д.

Гаврилл Дацьків з Шикаґо, на округ ч. 3.

Андрій Цебак з Гари, Інд., на округ ч. 4.

Іван Журавель з Савт Дірфілд, Масс., ч. 5

Теодор Михальчук з Гамтрамк, Міч., на округ ч. 6.

Микола Лепишин з Нюарк, Н. Дж., на округ ч. 7.

Михайло Петрівський, з Ст. Луїс, Мо., на округ ч. 10.

Володимир Яськевич з Брукляна, Н. Й., на округ ч. 12.

Микола Мурацько з Рачестер, Н. Й., на округ ч. 14.

Василь Лисогір з Ютіка, Н. Й., на округ ч. 15.

Евген Тимкович з Бофало, Н. Й., на округ ч. 16.

Марія Ольшанишька з Клівленд, О., на округ ч. 18.

Теодор Грицей з Філядельфії, на округ ч. 20.

Стефан Кудрик з Нортгемптон, Па., на округ ч. 20.

Кир. Феценько з Ст. Клейр, Па., на округ ч. 21.

Василь Грішко зі Скрентону, Па., на округ ч. 24.

Михайло Фук, з Ембрідж, Па на округ ч. 26.

Микола Шевчук з Менвіл, Р. Ай., на округ 27.

Тома Г. Стасюка Мілвокі Віс., на округ ч. 28.

На території де відділи У. Н. Союза надто розкинені і комунікація з ними недогідна та коштовна, округів не творено.

Головною задачію інспекторів мало бути управільнене діловодства відділових урядів тісно по приписам статута, та ширенне орґанізаційної єдности і завзяття в єднанню нових членів в першу чергу поширенне кампанії ухваленої попередними Річними Зборами голов. уряду в часі від 1-го цвітня до 30-го падолиста 1922 р., коли приймалось нових членів, на підставі висше наведеної ухвали за половину вступного а відтак в теріційній кампанії яка кінчиться з кінцем сего місяця приниманнем нових членів цілком без оплати вступного.

(Дальше буде).

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше доллгодиде Канцелярія Нотаріальна.
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В. Білинський.

В ПОВОРОТІ НА БАТЬКІВЩИНУ.

(1)

Відомости, якими я тут поділюся, мають більше типовий, чим особистий характер. Цікаві вони повинні були теж для тих, які рішилися їхати з Америки на Велику Україну. Довідаються воно, що оскільки легко є попасти в „большевію", то остільки трудно є видобутися з їхнього раю. Особиста провірність, терпіння і грубі нерви — це одиноші засоби, при помочи яких виривються звідціль натомлені жертви. Підгане їх до цього неможливість тамошного житя, яке подібне є зараз до того шкіряного мішка, з якого невпинно випомовують повітря, щоб задусити живі в йому істоти. Вроженці з резиґнацією вичікують жахливого свойого кінця, закордонці роблять ріжних способів, якби дістатися на „світ божий". Поміж „закордонцями" або „чужинцями" знаходиться чимало Галичан, що зазнавши більшевицьких ласк і вбагаяни, що при такому дальшому стані на Великій Україні за швидко скінчиться їхне житє, виїжджають в рідні сторони. Є це для них ризнко, коли зважити характер польського режіму в Галичині і відношення його до цих, що збройно боролися против його. Але дошкульність сучасного українського житя затушовує в них майбутні гороскопи, укріпляючи одну тільки гадку: Можливо швидче обільшевицьку цекла.

До речі згадати треба, що хоча майже Галичан втекло з Великої України ще в часах на митної Директорії, то багато з них залишилося при більшевицькій окупації. Тут позаймали вони меньше важні посади, інтенсивно дальше помагаючи в українізації місцевого житя. В комуністичну партію поділло їх дуже мало, і загал Галичан тримався осторон від своїх партийників. Оставшіся творили ядро українізації, будували твердині в боротьбі з русифікацією і до боротьби цеї притягали місцеве, несвідоме національно, українське громадянство. Тому часто стрінути можна зараз на Великій Україні українську школу, утворену з ініціятиви галичанина, Просвіту, український книгозбірню, почути про курси українознавства влаштовані Галичанином і т. п. а все це на користь національного усвідомлення місцевого населення. Під більшевицьким террором можлива є тепер скромна праця тільки на культурному політі тісніше, на поли шкільництва. Тому багато галицьких Українців зараз на Великій Україні учителює, хоча як не поплатна є це праця, бо учительська платня вистарчає на одноденний хиба прожиток. Зате дуже продуктивна є вона в наслідки.

Коли в кого забракне сил до дальшої праці посеред таких нечуваних важких обставин, той промишляє над способом виїзду до дому. Законний спосіб виїзду є дуже трудний і в глубині Великої України малоцінний. Спершу треба дістати дозвіл про звільнення від посади, бо як відомо, більшевики завели щось в роді давньої кріпачини „прикріплене к местам". Ніхто не сміє кинути своєї посади без дозволу вищих властий. Вищі власти дуже нерадо звільняють від зайнять. По довшій доперва крутанині, просьбах і протекціях видають звільнення. Попереду треба зареґиструватися в спеціяльному відділі яко чужинець, на що видається посвідка. З посвідкою цею і увільненнем від посади зголоситись треба в комісії, що займається визилкою чужинців і біженців, а яка зветься „Ревакуаційна комісія". Тут затягають в загальний список і видають посвідку. Для таких виселенців істнують по більших містах прибережжа спеціяльні збірні місця, т. з. „Ревакупкти", на яких очікує свойого виїзду по кілька а то й більше тисяч народу. Чекають довго, бо не рідко й пів року. Посеред голоду (видають раз в день якісь охлапи), холоду, обдерті, мов скелети висхлі, снуються такі „ревматріянти" цілими місяцями по стаціях, поміж місцевою людністю і дооколичних селах шукаючи шматка хлїба. Тому, як кажу, законна дорога виїзду є дуже трудна, довга і вимагає багато гроша на прожиття в часі вичікування черги. Далеко краща дорога є, їхати навмання до кордону і ту вже промишляти над переходом далі. Щоб одначе доїхати, треба заосмотритися в якісь подорожні документи, безяких арештують чекісти на найблищій стації.

Особисто вибрав я другий спосіб мандрівки. Постановив оминути всякі „пункти" і „комісії", а їхати до кордону начаче по якомусь необсотиному діду, в роді „командировки". При кордоні причаїтися на якийсь час, а там перекрастися. Тому не журився я дозволом про звільнення мене з учительської посади, бо він мені був не потрібний, але почав весною 1921 року старатися про якість урядові, „командировочні" папери, на підставі яких дістанеш я до границі. В тій цілі два рази їздив я раньою весною згаданого року до Харкова і розпихував в тій справі. При тому знайшов я чимало таких охотників як я сам, що бажали можливо швидче прокрастися в Галичину. Як там буде, чи добре чи зле, про це тут ріжно говорили. В одному були згідні, а саме, що гірше не може бути як тут.

В Харкові.

В Харкові звернувся я до знайомих мені Українців, що служили в комісаріяті Народньої Освіти, щоб дістали мені яку-небудь командировку до Кам'янця-Подільського для переходу в Галичину. Приобіцяли, хоча і перестерігали, що всякі командировки видає товариш Гадзінський, учитель гімназії з Галичини, завзятий комуніст, який відіграв був свойого часу сумну ролю комуніста при усусусах на Великій Україні і він може перешкодити в видачі документа. Тоді видадуть мені сфальшовного з правильною печаткою комісарияту Народньої Освіти і підробленим підписом Гадзінського, який в той час задвідував адміністрацийним відділом „Наркомоса". Запевняли, що документ буде добрий, ніхто на йому не пізнається, бо зараз в більшеві курсує більше ріжних фальсифікатів як дійсних документів. В цій країні сухих формальностий, де улицею пройти небезпечно, не вявши з собою якого документа тотожности особи, не звичайно легко і зручно підробляються всякі потрібні урядові папери і непізнані йдуть вони в життя з правдивими. Я не це згодився.—Чекаючи на „пашпорт", став я тимчасом розглядатися по Харкові.

ROYAL MAIL
Часті відтяги межи НЮ ЙОРКОМ і ГАМБУРГ
на нових великих нудовиць „О" кораблях. Модерні під кождий оглядом.
OHIO, ORCA, ORDUNA, ORBITA

До Европи	ЦІНИ	З Европи	
2-га кл.	3-тя кл.	2-га кл.	3-тя кл.
ГАМБУРГ			
$130	$103.50	$130	$102.50
КИЇВ			
$150	$116.50	—	$116.50
ХАРКІВ	$116.50	—	$116.50

Цілковито приватні кабіни в 3-ій клясі ВАЖНЕ! Не тратіть часу купити шифкарти для Вашої родини в Европі. Нема нота отворено 7-го липня.
Голоситься до аґентів або
The Royal Mail Steam Packet Co.,
20 Broadway, New York City

З ВЕРШИН І НИЗИН
збірник поетичних творів Ірени Вовкевич. В додатку „Знаю листа" А. Кедрин-Руденко, у біоґрафічним нарисі Івана Франка (ант. Василь Верґилевич) і 14 ілюстрацій. Брошурована — $2.25, в полотняній оправі $3.00.
Замовляти посилаючи на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ бучерня і ґроссерия в українсько-жидівській дільниці. Продається по причині виїзду до старого краю. Голоситись від ч. 471 Henderson St., Jersey City, N. J. 03-06

КОНКУРС.
Українська кат. парохія св. Михаїла в Бутлер, Па. поншукує дикоучителя від 15 лиц, котрий умів би основно проводити хор, устроювати представлення і учити дітий. Добре рекомендація потрібна. Платня після умови. Голоситись на адресу: St. Michael's Church, 30 Hansen Ave., Butler, Pa. 03-09

ФОРНІЧІ зі 4 румів дешево на продаж. Можна замешкати на місци. Два блоки до двох сьвітів. 326 Bergen St., Brooklyn, N. Y. (І поверх на ліво) 06-11

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує посади. Розуміе дуже добре провадити нотний спів з великим успіхом учу дітий, уряджую представлення, концерти і вечерки. Співаю тенором. Місце можу обняти від 1-го червня. Котра парохія потребує сталого дякоучителя, прошу писати на адресу: А. Т., Diakonchiet, c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 04-06

НА ПРОДАЖ МЕБЛІ з чотирох кімнат, ясне фронтове помешкання, можна вимаймити за 31 місячно. Голоситися до: Mr. Milawsky, 800 E. 14th St., Room 5, New York, N. Y. 05-08

НА ПРОДАЖ
candy, cigar and stationery склеп.
Добре вироблений інтерес.
Продається по причині других інтересів. Голоситися від ч.
448 West 36th Street,
New York City.

ПОЗИР! СВІЯ ДО СВОГО! ПОЗИР!
НОВА БУЧЕРНЯ
STANDARD JERSEY PORK, PROVISION & DELICATESSEN
під ч. 234 E. 3rd St., New York City.
На складі маємо свіжі вуджені шинки, ковбаси, кишки, сальцесони і т. п. Мясо все свіже і по умірковаиим цінам. Обслуга чесна. 04-06
Завітрь і переконайтеся.
YAMKA & ZUK.

В АМЕРИЦІ
Ремесло, фах і мову можна учитися почтою. Безплатного шкоженця дасть. Вам спромогу вивчитися анґлійської бесіди протягом 3 місяців. Не знаючи її Ви не осягнете нічого в Америці, з знаючи її, Ви будете чутися з дома. Ми ґарантуємо, що по уплиі 3 місяців від дня вписанняся в нашу школу, Ви будете говорити, читати і писати по анґлійськи. Пробну задачу і подробиці висилаємо за 10 центів, гривни або марками. Можна і канадійськими. Адресуйте: (2)
First American Preparatory School, 525 W. 47th St., Dept. 46 New York

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ"
Її зміст такий: Поворот до рідного села; Дома і на чужині; У коваля Мартина; Тихий сільський рай; Кепниця біля хрета; Нещка на селі; За потоком; Юрко; Грім з ясного неба; Матвій; На перший огень; Перші вогні; Перші вісти; Надія в селі; Смерть і поторон Федиях; Селянське серце; Утікачі; Везуть ранених; Битва; Сліди цісарської забави; Кубанці в селі; Салдати; Обурснці при роботі; Цинцуни; Жиди; Гірні думки; Матвій метов; Святий Вечір; Покутуюча душа; Сказки за сказчі; Лиха вістка; Весна; У Кіцмани; Вісники російської зрьки; Вертають „слон"; Під суди; Розбиті душі; В табор; Відгук російської революції; При битій дорозі.
ЦІНА 85 ЦЕНТІВ.
Хто замовить більше книжок, дамо відповідний опуст. Гроші і замовлення шайте на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЖЧИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінок, кишок і шкірних недуг, висцеленє нервів, „ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Мужи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

Український Лікар С. КАУФМАН хронічні і внутренні слабости
111 EAST 7th ST., NEW YORK
Приймає від 1. до 8.30 веч.
Новий офіс в Астория, Л. Ай.
488 8th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 9.30 рано до 12. пол.
Telephone: Astoria 2872

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мужин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
між 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant